

OBSAH

Setkání České dominikánské rodiny	1
Zprávy z provincie	2
Prosby o modlitby	6
Laická sdružení sv. Dominika	7
Nové knihy	8
Nekrologium	9
P. de Roten: Umění modlit se – umění zestárnout	10
Rok růžence	12
C. Mamo OP: Pošetilost kázání	13
Ze světa	15
T. Machula: 24 tomistických tezí	19

OPUSCULUM

Měsíčník České dominikánské rodiny

Vydává Kazatelské středisko
České dominikánské provincie

Adresa redakce:

Dagmar Ester Kopecká
Na Zlíchově 221/8, 152 00 Praha 5
tel./fax: 251 554 669; e-mail: ester@op.cz
č. účtu: 122918389/0800 (ČS) var. symbol 332

**Roční předplatné (11 čísel) včetně poštovného
je 250 Kč.**

Internet: opusculum.op.cz

Uzávěrka dalšího čísla: 25. 10. 2008

Kazatelské středisko České dominikánské provincie
pod záštitou

fr. **Benedikta Mohelnika OP**
provinciála České dominikánské provincie

vás srdečně zve na

VIII. SETKÁNÍ ČESKÉ DOMINIKÁNSKÉ RODINY

18. 10. 2008 v HRADCI KRÁLOVÉ

pořádané ve spolupráci s fr. **✠ Dominikem Dukou OP**, biskupem královéhradeckým

PROGRAM

Katedrála Svatého Ducha

8:30 RŮŽENEC

9:00 MŠE SVATÁ – hlavní celebrant a kazatel fr. **✠ Dominik Duka OP**
po Mši sv. agapé v Novém Adalbertinu

Nové Adalbertinum

10:30 ÚVODNÍ SLOVO – fr. Antonín Krasucki OP

11:00 JAKOU NADĚJI MÁ PROROK? – fr. Tomáš Pospíšil OP

12:00 TÝDEN VZÁJEMNÉHO SETKÁVÁNÍ A POROZUMĚNÍ – fr. **✠ Dominik Duka OP**

12:45 Anděl Páně, sexta, *společný oběd*

SETKÁNÍ VE SKUPINKÁCH:

Muzeum východních Čech (z NA procházkou cca 10-15 minut)

14:00 Hradec Králové a dominikáni – Doc. PhDr. Vladimír Hrubý
následně je možné navštívit výstavu k 700. výročí katedrály Svatého Ducha

Nové Adalbertinum

14:30 Lectio divina – fr. Antonín Krasucki OP

Městká misie v HK a jak dál – fr. Jan Rajlich OP

Katedrála Svatého Ducha

16:15 prohlídka katedrály s výkladem – Doc. PhDr. Vladimír Hrubý

17:00 nešpory, Salve Regina, litanie, O Lumen

Po skončení hlavního programu následuje večerní agapé a Dominikánský klub v biskupské rezidenci.

Závazný počet účastníků nahlaste do **11. října 2008** na adresu:

S. M. Dominika Bohušová OP, Velké nám. 35, 500 01 Hradec Králové; tel.: 495 063 625; 603 229 688; e-mail: dominika@diecezechk.cz

Prosba o finanční příspěvky na zajištění setkání

Prosíme vás, bratři a sestry, o finanční příspěvek na organizaci setkání (pronájem sálu, ozvučení, příprava materiálů, nákup občerstvení, ...). Všechny dary budou náležitě vyúčtovány; můžeme vám také vydat potvrzení o daru církevní organizaci snižujícím základ daně (potvrzení vystaví na požádání sr. Ester, viz adresa redakce). Finanční spojení: 122918389/0800 (ČS), var. symbol 687

Prosba o pomoc se zajištěním občerstvení

Prosíme vás, bratři a sestry, všichni, kdo můžete, přivezte s sebou cokoli dobrého pro obohacení společného stolu – vše bude vítáno.

Prosba o pomoc s přípravou a organizací setkání

Hledáme dobrovolníky, kteří by mohli pomoci s přípravou a organizací setkání již ve čtvrtek nebo v pátek odpoledne/večer; nocleh pro ně bude zajištěn; hlase se prosím u sestry Dominiky.

Hlídní dětí

bude zajištěno po celý den v biskupské rezidenci

ZPRÁVY Z PROVINCIIE

PŘEDPLATNÉ OPUSCULA 2008

Prosíme všechny odběratele, kteří dosud neuhradili předplatné za rok 2008, aby nám ho co nejdříve zaslali. Roční předplatné (11 čísel včetně poštovného) na rok 2008 činí **250 Kč**. Můžete ho uhradit složenkou nebo bankovním převodem na účet č. 122918389/0800 (ČS) var. symbol 332. Děkujeme. Redakce

KALENDÁŘ AKCÍ

3. - 5. 10. 2008 Setkání formátorů

LSsD ve Vranově u Brna

18. 10. 2008 Setkání české dominikánské rodiny v Hradci Králové

22. 11. 2008 Podzimní setkání stálého studia v Praze

24. 7. - 2. 8. 2009 Letní misie v Rakovníku

10. 10. 2009 Setkání české dominikánské rodiny v Hradci Králové

SLUŽBY PROVINCIALÁTU

Při zachování čísla pevné linky na provinciálát bylo zřízeno i číslo mobilní: +420 602 592 174. Tento mobil bude obsluhovat sekretářka provinciála Anežka Bachnová. Jako číslo na provinciálát prosím používejte přednostně toto mobilní číslo. Návštěvu otce provinciála je třeba vždy domluvit předem.

KAZATELSKÉ STŘEDISKO

Tým Kazatelského střediska se schází každé 3. pondělí v měsíci (vyjma prázdnin) v klášteře sv. Jiljí v Praze. Příští setkání se bude konat 20. 10. od 17:00 h. v kostele sv. Jiljí a pak ve velké hovorně.

SETKÁNÍ STÁLÉHO STUDIA

V sobotu 22. listopadu 2008 se bude konat v pražském klášteře podzimní setkání stálého studia. Tento rok je věnován osobě sv. Pavla. Přednášejícím bude Angelo Scarano, licenciát Pisma svatého a doktor teologie, který vyučuje Nový zákon na Katolické teologické fakultě Karlovy univerzity v Praze. Přednáška je otevřená pro celou dominikánskou rodinu. Podrobnosti budou oznámeny v listopadovém OPusculu.

Damián Němec, regent studia

PRAŽSKÝ KONVENT

Husova 234/8, 110 00 Praha 1

tel. 224 218 442, fax: 224 218 443

e-mail: paha@op.cz, sv.jilji@op.cz, jilji.op.cz

<http://praha.op.cz>

E-mailové zpravodajství z farnosti

Upozorňujeme na možnost přihlásit se do internetové konference jilji@konference.op.cz. Členům konference bude každý týden přicházet do emailové schránky rozpis mší, pozvánky na různé akce a aktuality z farnosti. Podrobnosti a návod k přihlášení najdete na nástěnce kostela. Přihlášení: e-mail na adresu info-subscribe@jilji.cz a potom potvrdit odpovědí na ověřovací e-mail. Odhlášení: info-unsubscribe@jilji.cz a potvrdit stejně jako při přihlášení.

Setkávání po nedělních bohoslužbách

Každou neděli je příležitost k neformálnímu setkání po mši svaté v 9:30 a 18:30 ve velké hovorně kláštera. Hovorna je otevřena 1,5 hodiny po skončení bohoslužby. V příjemném prostředí se zde můžete setkat s přáteli a známými z farnosti i s celebrujícími knězem. Je zde možnost uvařit si kávu nebo čaj. Setkání nejsou nijak moderována, jde pouze o poskytnutí prostoru těm, kdo si chtějí pohovořit s druhými v klidnějším prostředí, než jaké skýtá ulice před kostelem.

Vyučování katechismu

Příprava na přijetí svátostí křtu a biřmování i vzdělávání ve víře pro zájemce bude probíhat od září každé úterý po nešporách (cca od 19:30) v klášteře na faře pod vedením fr. Romualda.

Přednášky

Duchovní život podle P. Garrigou-Lagrance. Pravidelné přednášky o. Jordána OP se konají každý čtvrtek po nešporách (cca od 19:30) v čítárně kláštera.

Přednáška o Turínském plátně

Pražský konvent dominikánů a farnost sv. Jiljí vás zvou na přednášku o Turínském plátně, která se uskuteční ve čtvrtek 2. 10. 2008 od 19:30 v čítárně kláštera. Pozvání přijal Msgr. František Radkovský, biskup plzeňský.

Mariina legie

● **Pravidelná setkání našeho prezidia** „Neposkvrněné Početí“ se konají každou neděli ve velké hovorně kláštera. Začátek je vždy v 16 hod., zvonek č. 53.

Hudba u sv. Jiljí

25. 10. 16:30 Varhanní farní koncert

Bach, Haendel, Verdi, Chaloupský

Vstupné dobrovolné

tenor: Ondřej Socha

varhany: Petr Chaloupský

2. 10. 18:30 Svatých andělů strážných

Píseň a moteta k andělům P. Chaloupského

Zpívá: Schola dominicana

Diriguje, varhany: Petr Chaloupský

Latinské středy 18:30

Gregoriánský chorál a varhanní improvizace

Zpívá: Schola chorální

Diriguje: Katerina Bartošová

varhany: Petr Chaloupský

aktuální program hudby sledujte na

<http://jilji.cz>

PLZEŇSKÝ KONVENT

Jiráskovo nám. 30, 326 00 Plzeň 26

tel. 377 241 660, fax: 377 447 882

e-mail: plzen@op.cz; plzen.op.cz

5. 10. 15:00 „Čaj o třetí“ – téma „Krása a moc přírody“

cyklus „(ZNOVU)OBJEVIT SMYSL“

9. 10. 16:15 přednáška „Odvaha mít strach“, 19:15 přednáška „Tvořivá víra?“, přednáší P. Petr Beneš CSsR

16. 10. 19:15 přednáška „Mezi nadějí a iluzemi“ – České katolické křesťanství v zrcadle dokumentu „Pozvání na cestu“, přednáší Mgr. Jiří Zajíc, publicista a mediální analytik
30. 10. 16:15 přednáška „Snaha o smysluplný život“ – Hledání a (ne)nacházení smyslu každodenního života, přednáší P. Ing. Mgr. Peter Tavel PhD

POUTNÍ BAZILIKA**SV. VAVŘINCE A SV. ZDISLAVY JABLONNÉ V PODJEŠTĚDÍ**

Klášteří 33, 471 25 Jablonné v Podještědí

tel. 487 762 105, e-mail: jablonne@op.cz;

farnostjvp@volny.cz; www.zdislava.cz

5. 10. Slavnost Panny Marie Růžencové, zakončení poutní sezóny

9:30 Mše svatá v bazilice

11:00 Mše svatá v bazilice

KLÁŠTER DOMINIKÁNŮ UHERSKÝ BROD

Mariánské nám. 61, 688 01 Uherský Brod

tel. 572 637 607, e-mail: uh.brod@op.cz

Růžencová pouť 4. - 5. 10. 2008

Bratři dominikáni z kláštera v Uherském Brodě Vás srdečně zvou na tradiční Růžencovou pouť 4. - 5. 10. 2008.

Program:

Sobota

7:00 mše sv. v klášterním kostele

16:00 mše sv. v klášterním kostele

18:30 světelný průvod z farního kostela

19:00 mše sv. v klášterním kostele

21:00 noc mladých s Marií (růženec, adorace a hudební pásmo ... do 24:00)

Neděle

6:00 mše sv. v klášterním kostele

7:30 mše sv. v klášterním kostele

9:00 mše sv. ve slovenském jazyce

10:30 slavnostní mše sv. (celebruje Mons. Dominik Duka OP)

15:00 mše sv. kněžského semináře z Olomouce

16:00 loretánské litanie a rozloučení s poutníky

18:30 mše sv. v klášterním kostele

ŽIVÝ RŮŽENEC

Zveme všechny členy a přátele dominikánské rodiny k zapojení do živého růžence za mír a za rodiny. Zájemci se mohou přihlásit na adresu: fr. Irenej Šiklar OP, Klášter dominikánů, Husova 8, 110 00 Praha 1, irenej@op.cz

fr. Irenej OP, promotor pro růženec

HNUTÍ PRO ŽIVOT ČR

Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5

tel.: 603 976 231, e-mail: info@prolife.cz;

<http://prolife.cz>

Modlitby za nenarozené děti. Zveme všechny lidi dobré vůle ke společné modlitbě růžence, žalmů, proseb a slavení mše svaté za nenarozené děti, těhotné maminky, zdravotnický personál a jiné potřeby.

Praha: před porodnicí U Apolináře

každý pracovní den od 8:00 do 9:20 modlitba růžence; kontaktní osoba: Miloslav Pletánek, tel.: 736 248 037

Olomouc: před porodnicí Fakultní nem.

každý poslední čtvrtek v měsíci v 16 hodin modlitba růžence; od 18 hodin mše svatá v dominikánském klášterním kostele „Za zastavení zla potratů“; kontaktní osoba: Markéta Tomečková, tel.: 606 739 313

Rekvie k 50. výročí úmrtí papeže Pia XII.

Ve čtvrtek 9. 10. 2008 v 18:30 hod. se uskuteční v katedrále Svatého Ducha v Hradci Králové slavnostní Rekviem k 50. výročí úmrtí papeže Pia XII. Hlavním celebrantem bude diecézní biskup Mons. Dominik Duka OP.

Po mši svaté proběhne v biskupské rezidenci na Velkém náměstí v blízkosti katedrály **prezentace** nového čísla **revue Salve 3/08**, které je tematicky věnované tomuto velkému papeži. Bude zde možnost debatovat jak s otcem biskupem Dukou, tak i s historikem Dr. Tomášem Petráčkem o mnoha kontroverzních tématech, která jsou i dnes neustále s tímto papežem spojována: údajné mlčení papeže během holocaustu a „váhavá“ diplomacie Svatého stolce během druhé světové války, problematika liturgické reformy, obnova katolické biblistiky atp. (Začátek se předpokládá cca v 19:30.)

Všichni jsou srdečně zváni.

JUBILEA BRATŘÍ A SESTER

4. 10.	S. M. Antonie Karásková	80. narozeniny
5. 10.	S. M. Růžena Vučková	39. narozeniny
7. 10.	S. M. Terezie Dvořáková	53. narozeniny
10. 10.	S. M. Kateřina Foltová	10. výročí slavných slibů
11. 10.	S. M. Imelda Zrzavecká	60. narozeniny
12. 10.	S. M. Annuntiáta Šromová	88. narozeniny
12. 10.	Fr. Tomáš Zeman	59. narozeniny
13. 10.	S. M. Monika Křapová	69. narozeniny
13. 10.	S. M. Jana Macháčková	40. narozeniny
19. 10.	S. M. Zdislava Černá	85. narozeniny
25. 10.	S. M. Diana Šubová	42. narozeniny
26. 10.	S. M. Vojtěcha Beránková	34. narozeniny
27. 10.	Fr. Karel Pavel Mráček	65. narozeniny
29. 10.	S. M. Gerarda Valentová	83. narozeniny

Všem jubilantům blahopřejeme a vyprošujeme Boží požehnání.

PROSBY O MODLITBY

- ❖ za magistra řádu
- ❖ za otce provinciála fr. Benedikta OP a bratry zastávající provinční officia
- ❖ za naše představené a za Boží pomoc pro všechna důležitá rozhodnutí
- ❖ za projekt přestavby pražského kláštera
- ❖ za nová povolání pro všechny větve dominikánské rodiny
- ❖ za naše bratry a sestry, kteří kdekoli na světě trpí kvůli výkonu své služby
- ❖ za apoštolské působení v médiích, především na internetu
- ❖ za projekt křesťanského knihkupectví OLIVA
- ❖ za nemocné členy, příbuzné a přátele dominikánské rodiny
- ❖ za naše bratry a sestry působící ve školství
- ❖ za naše bratry studenty ve Francii
- ❖ za farnost v Praze na Zlíchově a za misijní středisko na Barrandově
- ❖ za posilu v nemoci a uzdravení pro sestru Jiřinu Postupovou
- ❖ za rozvoj teologie a křesťanské filosofie na Teologické fakultě v Českých Budějovicích

ÚMYSLY APOŠTOLÁTU MODLITBY

(1. všeobecný, 2. misijní, 3. národní)

Denní modlitba: Nebeský Otče, kladu před tebe celý dnešní den. Přináším ti v něm své modlitby, práce, radosti i utrpení ve spojení s Ježíšem Kristem, který ve mši svaté neustále zpřítomňuje oběť sebe samého za záchranu světa. Duch svatý, který jej vedl, kéž je i mým průvodcem a vyzbrojí mě silou pro svědectví o tvé lásce. To vše přináším jako svou nepatrnou oběť, spolu s Pannou Marií, Matkou našeho Pána a Matkou církve, zvláště na úmysly, které nám předkládá Svatý Otec a naši biskupové pro tento měsíc.

ŘÍJEN

1. Aby Synod biskupů přispěl všem, kteří jsou pověřeni hlásáním Božího slova, k odvážnému předávání víry ve spojení s celou církví.
2. Aby se skrze propagaci Papežského misijního díla veškeré křesťanské společenství zapojilo do univerzálního poslání církve.
3. Aby ve školních třídách žáci a studenti pěstovali přátelské vztahy bez závisti, sobectví a šikany.

LAICKÁ SDRUŽENÍ SVATÉHO DOMINIKA

ZPRÁVY Z MÍSTNÍCH SDRUŽENÍ

MS NIVNICE (představená Zdeňka Dominika Starobová)

Dne 29. října 2008 se dožívá pěkných 50 let naše nejmladší sestra Ludmila Zdislava Straňáková. Spolu s manželem vychovali čtyři děti, které vedli a vedou lásce k Bohu a svaté Církvi. Jako matka se vždy snažila podle vůle Boží a svého vědomí a svědomí, aby hřivny udělné samým Stvořitelem nezůstaly zakopané. Přejeme jí hodně sil, zdraví, milostí Božích a ochranu Panny Marie do dalších let a při aktivitách pro chrám Páně. Svatá Zdislavo, posiluj ji svou přimlouvou.

MS OLOMOUC (představená Zdislava Kvapilová)

<http://opolomouc.googlepages.com>

Program setkání na období 2008/2009 – Téma: Rok sv. Pavla

- 8. 11. 2008 Společná rekolekce
- 29. 11. 2008 Pletení adventních věnců
- 13. 12. 2008 Setkání v klášteře – téma: narození sv. Pavla
- 10. 1. 2009 Setkání v klášteře – téma: vzdělání, židovství u sv. Pavla
- 14. 2. 2009 Setkání (místo bude upřesněno) – téma: konverze sv. Pavla
- 14. 3. 2009 Setkání v klášteře – téma: cesty sv. Pavla
- 11. 4. 2009 Setkání v klášteře – téma: věznění sv. Pavla
- 30. 4. - 3. 5. 2009 Exerciice
- 13. 6. 2009 Setkání v klášteře – téma: smrt sv. Pavla

MS OSTRAVA (představený Václav Martin Waloszek)

Dne 19. 7. 2008 jsme přijali do našeho sdružení nového bratra Mariána Loboziaka, který přijal řeholní jméno bratr Dominik.

V sobotu 20. září 2008 jsme se po společné modlitbě a slavení mše svaté sešli k volbě rady a představeného našeho místního sdružení. Na další období byl opět zvolen představeným bratr Václav Martin Waloszek.

MS PLZEŇ (představený Jan Vincenc Horáček)

Společná setkání každé první úterý v měsíci od 16:00 do 17:30. Program: společná modlitba, četba Stanov a Partikulárních směrnic, formační přednáška či rozhovor, liturgie hodin (nona). Po setkání je možno účastnit se s farností modlitby růžence, mše sv. (18:00) a nešpor. <http://www.pmr.op.cz>

MS 3. PRAŽSKÉ (představený Petr Ondřej Chaloupský)

Termíny společných setkání na <http://www.laici3ps.op.cz>

MS 4. PRAŽSKÉ (představená Miloslava Anna Zásmětová)

Sejdeme se v sobotu 4. 10. u sv. Jiljí. Čas 8:30, program obvyklý.

MS 5. PRAŽSKÉ (představený Jan Jáchym Beneš)

Setkání našeho sdružení se konají jednou za čtrnáct dní ve čtvrtek večer u sv. Jiljí. Každé setkání začíná v 18:30 h. mší svatou a nešporami, poté následuje další program ve velké hovorně nebo v kapli svaté Zdislavy. Termíny: 2. 10., 16. 10., 30. 10., 13. 11., 27. 11., 11. 12. 2008.

NABÍDKA KNIHKUPECTVÍ OLIVA

OLIVA knihkupectví a galerie

nejúplnější produkce literatury a časopisů
z oblasti křesťanství, judaica,
pravoslavi.
knihy z oblasti historie a filozofie
malá prodejní galerie dřevěných plastik
a obrazů.

Adresa: Jilská 7, 110 00 Praha 1

Otevřeno: po-pá 10-18 hod.

Tel. 606 657 544

E-mail: knihy-oliva@quick.cz

Internetové knihkupectví:

<http://oliva.op.cz>

Těšíme se na Vaši návštěvu a objednávky!

Klement Alexandrijský: Který boháč bude spasen? Z řeckého originálu přeložila Monika Recinová. *Refugium, váz., 69 str., 95 Kč*

Filokalia. Duchovní texty křesťanského Východu. Výbor s vysvětlivkami a komentářem. Úvod a komentář Allyne Smith. *Volvox Globator, brož., 126 str., 199 Kč*

Marek Orko Vácha: Místo, na němž stojíš, je posvátná země. O kruhu úcty k člověku, přírodě a celému světu. *Cesta, váz., 255 str., 268 Kč*

Ivana Pecháčková: Legenda o svatém Václavovi. Kniha pro děti. *Meander, váz., 44 str., 198 Kč*

Josef Maureder: Zralost není luxus
Jaká jsou kritéria pro pozitivní, láskyplný a kreativní způsob života a jak takového života dosáhnout? Při hledání odpovědi na tuto otázku vychází Josef Maureder ze spirituality sv. Ignáce z Loyoly, vede čtenáře k úsilí o hlubší sebepoznání, a zejména ke správnému využití duchovních a duševních sil. *KN, brož., 95 str., 109 Kč*

365 dní s otcem Piem

Kniha obsahuje úryvky z dopisů patera Pia, které vybral a sestavil kapucín G. Pasquale. Nabízí čtenářům možnost prožít celý rok v doprovodu otce Pia, oblíbeného duchovního vůdce a velké charismatické osobnosti 20. století. *KN, váz., 405 str., 279 Kč*

Od spánku do spánku / Modlitby palestinských mnichů

S požeňáním Jeho Vysokopřeosvícenosti Simeona arcibiskupa olomoucko-brněnského.
Pravoslavná církev, váz., 223 str., 179 Kč

NEKROLOGIUM

2. října 1983

zemřel v Plzni **P. Albert Král**. Do řádu vstoupil tajně jako diecézní kněz v sedmdesátých letech. Většinu svého života působil jako katecheta v Plzni. Pohřben je v Plzni. Ať odpočívá v pokoji.

2. října 1993

zemřel v Kadani **P. Bernard František Michálek**. Narodil se 31. března 1913 v Dolní Rovni v Čechách. Po ukončení gymnasiálních studií vstoupil v Olomouci do řádu. Sliby složil 28. září 1935 v Olomouci. Studoval v Olomouci a v Římě na Angeliku. Ze zdravotních důvodů musel odejít z řádu a působil pak jako laický katecheta v Heřmanově Městci, Chocni a Trhové Kamenici. Teologická studia dokončil v diecézním semináři v Hradci Králové a 3. června 1944 byl vysvěcen na kněze. Sloužil pak jako kaplan v Dobrušce, Hořicích a Trutnově, jako administrátor ve Velké Losenici, Sázavce a Rudniku. 27. června 1963 byl odsouzen Krajským soudem v Hradci Králové na dva roky vězení za podvracení republiky. Neoficiálním důvodem bylo čtení pastýřských listů na začátku padesátých let a hlavně jeho kněžská horlivost a aktivita při výuce dětí a získávání dětí do náboženství. Byl vězněn ve Valdicích a v Plzni na Borech a pak, protože neměl státní souhlas k duchovenské činnosti, pracoval v civilním zaměstnání. V šedesátých letech nastoupil jako farář v Běstvině. V té době znovu vstoupil do řádu. Ke konci života byl ustanoven kaplanem konventu sester dominikánek v Kadani, kterým obětavě a s láskou složil až do své smrti. Pohřben je v Plzni. Ať odpočívá v pokoji.

6. října 1948

zemřel ve Střelcích u Brna **P. Česlav Přichystal, generální kazatel**. Narodil se 17. května 1869 ve Vysoké na Moravě, gymnasium vystudoval v Olomouci, kde vstoupil do řádu a 3. srpna 1890 složil sliby. Studoval ve Vídni, kde byl 15. dubna 1894 ordinován na kněze. Působil v Olomouci jako katecheta na řepčinské škole sester dominikánek, později jako kazatel v Uherském Brodě a kaplan v Praze. Na řádovém učilišti v Olomouci několik let vyučoval církevní dějiny, katechetiku a homiletiku. V roce 1921 jej pověřil arcibiskup Stojan vedením duchovní správy v nově se tvořící farnosti hejčinské. Při tom stále vyučoval na školách sester

dominikánek i na řádovém učilišti v Olomouci církevní dějiny. Od roku 1932 krátce působil v Třeboni, Uherském Brodě a Plzni. V roce 1939 byl jmenován spirituálem a duchovním správcem sester dominikánek ve Střelcích. Byl úžasně pracovitým člověkem. Pohřben je ve Střelcích. Ať odpočívá v pokoji.

9. října 1933

zemřel v Litoměřicích **P. Josef Chlupáček**. Narodil se 28. října 1849 v Hněvotíně u Olomouce, po ukončení gymnasia vstoupil v Olomouci do řádu a 5. března 1877 zde složil řeholní sliby. V Olomouci rovněž přijal 5. července 1875 kněžské svěcení. Působil jako kazatel a zpovědník v kláštorech v Olomouci, Vídni, Frýsachu, Uherském Brodě, Znojmě a Litoměřicích. Nikdy nezastával žádnou významnou funkci, celý život sloužil jako kazatel a zpovědník a zde vykonal jistě nemalé dílo. Pohřben je v Litoměřicích. Ať odpočívá v pokoji.

UMĚNÍ MODLIT SE – UMĚNÍ ZESTÁRNOU

Philippe de Roten

Jak můžeme vážně mluvit o stáří, když jsme ještě do této životní etapy nedošli? Nechme se tedy poučit od starších, kteří nás učí, jak se modlit. Když listujeme Knihou žalmů, která je původním zdrojem denní modlitby křesťanů, občas narazíme na téma stáří. Někdy je představeno v příznivém světle, například když žalmista sám sebe líčí jako muže, který ať mlád, nebo k stáru, nezažil nikdy, aby byl dobrý ponechán v bídě (Žl 36, 25), nebo když oslavuje štěstí člověka, jenž nese ovoce i v stáří, zůstane šťavnatý a svěží (Žl 91, 15; 102, 5; srv. 20, 5; 90, 16). Často zazní i obava, neboť neví, jakou míru dní má před sebou (Žl 38, 5n.), a ví jen, že naše dny odplývají (Žl 89, 9) a stopy po nich nezůstane (Žl 102, 15n; 143, 3; srv. 48, 11n) a že ve stálých útrapách plyne náš život (Žl 30, 11; 106, 38). Také Pána prosí: Nezavrhuji mě ve stáří, až ztratím síly, neopust' mě! (Žl 70, 9; 70, 18n).

Hluboká souvislost denních hodinek s údobími života

Když se někdo modlí denně, objeví hlubokou spojitost jednotlivých hodinek v průběhu dne; jsou jako pohyb, který nás provází od rána do večera a od večera do rána, jako dýchání, které nám díky dechu Božímu umožňuje žít. Dovolte mi říci to poněkud jednodušeji: stejně jako je modlitba přestávkou v našich denních pracech, tak nás zároveň uvádí nebo udržuje v pohybu.

Ranní modlitba v nás probouzí ducha údivu a zvědavosti tváří v tvář stvoření a světu, jenž nás obklopuje. Mládí je obvykle v našem životě představováno jako ráno. Stejně tak nás večerní modlitba provází díkůvzdáním, cestou ze smrti do života, která započala ve křtu nebo ještě dříve.

Kompletář: počátek umírání

Snad bychom mohli říci, že prostor mezi těmito dvěma póly, chválou a údivem, je pozvolna zatěžován denními radostmi a smutky, chybami a vítězstvími. Zúčtování s osobní minulostí – chvály na konci každého dne, stejně jako v předvečer našeho života, jsou díkůvzdáním v plném smyslu tohoto slova. Neřekl kdosi, že kompletář, poslední modlitba, kterou se modlíme před spaním, je jako teologická příprava na smrt? Noc nám přináší spánek, a spánek souvisí se smrtí. Naši předci o tom byli hluboce přesvědčeni. Noc pro ně představovala bezprostřední nebezpečí: útok nepřítele, vpád zloděje, propuknutí požáru, náhlou smrt. Ta chvíle vyžadovala, aby člověk vyznal Bohu hříchy, svěřil se mu týmiž slovy, která Ježíš pronesl v okamžiku své smrti, slovy 30. žalmu, která recitujeme po krátkém čtení: Do tvých rukou, Pane, svěřuji svůj život (v. 6) a pak slovy Simeonovými: Nyní můžeš, Pane, propustit svého služebníka podle svého slova v pokoji (Lk 2, 29).

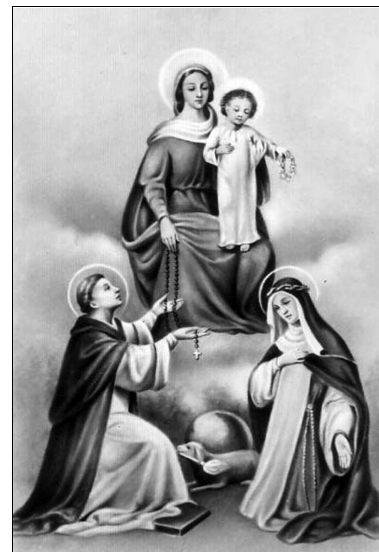
Kdosi řekl, že zestárnout znamená připravit se na smrt. Můžeme také říci, že zestárnout znamená připravit se na to, že člověk se musí sám sebe bezvýhradně vzdát a stát se jediným díkůvzdáním, které je příjemné našemu Otci, takovým, jímž se odevzdal Ježíš Kristus, jenž pro nás zemřel a opět vstal z mrtvých. Vždy, když se odevzdáváme Otci, voláme spolu s Ježíšem. Pro něj jsme povoláni se rozhodnout v daru našeho života. Jeho oslavujeme jako pravé Světlo, jako naše Slunce, které nezná západu. Zrána se těšíme z darů stvoření, počínaje světlem vycházejícího slunce, zatímco už se obracíme k tomu, jenž je mistrovským dílem stvoření: Kristu zmrtvýchvstalému ve velikonočním úsvitu. V noci odpočíváme, neboť už jsme se dozvěděli to podstatné: vracíme všechno Bohu a odevzdáváme se do jeho rukou. Můžeme bez obav nechat zapadnout slunce. Vidíme, že modlitba je stejně tak uměním omládnout, jako je uměním zestárnout.

(fr. Philippe de Roten je na Teologické fakultě Univerzity Fribourg pověřen výukou liturgiky)

IDI 2008, přeložil Ivan František Bok

ROK 2008 – ROK RŮŽENCE

Dominikánské výročí a palestinské růžence

Životy Palestinců, zvláště křesťanů, v oblasti Betléma a Jeruzaléma jsou vážně ohroženy. Palestinci jsou prakticky uvězněni ve svých domech a vesnicích. Nemohou pracovat a obstarat si alespoň to nejnnutnější pro své rodiny. Tato trvalá situace nejenže ničí životy, majetek a naději, ale též ochromuje „lidská srdce a schopnost milovat“. Je důležité, aby svět poznal neutěšenou situaci, v níž se nachází oba národy v tomto konfliktu, ale těmi potřebnějšími jsou dozajista Palestinci, zvláště palestinství křesťané, protože jsou to jedni z nejpomíjenějších. Ve Svaté zemi tvoří méně než 5% obyvatelstva.

Během dominikánského jubilea 2008 můžeme viditelně projevit svou solidaritu a naději. Některé rodiny v okolí Betléma a Jeruzaléma vyrábějí růžence z olivového dřeva. Můžeme jim pomoci s prodejem jejich prací. Prosíme o příspěvek ve výši 2,- EUR nebo 2,- USD za každý objednaný růženec. To pokrývá náklady na zhotovení a zaslání růženců. Všechny darované peníze jdou přímo k výrobcům růženců, kteří jsou spřáteleni s místními dominikány.

Dominikánská rodina po světě rozšířila již asi 250.000 růženců. Doufáme, že díky vašemu příspěví bude tento projekt nadále pokračovat a rozvíjet se. Zamyslete se prosím nad způsoby, jak rozšířit tento projekt mezi své přátele, aby se tak mohl stát zdrojem další pomoci pro naše palestinské sestry a bratry.

Pro další informace a objednávky pište prosím na: DSI – Dominican Sisters International (dsi@curia.op.org) a navštivte stránku www.dsiop.org (oddíl Justice and Peace – Spravedlnost a mír).

IDI 2008, přeložil Ivan František Bok

POŠETILOST KÁZÁNÍ

„A protože svět pro samou ‚moudrost‘ nepoznal v projevech Boží moudrosti Boha, uznal Bůh za dobré, že ty, kdo věří, zachrání ‚pošetilým‘ kázáním.“ (1 Kor 1, 21)

Ve své homilii o prvních nešporách svátku svatých Petra a Pavla, slavených loni v římské bazilice Sv. Pavla za hradbami, řekl papež Benedikt XVI.: „Jsem potěšen, že mohu oficiálně vyhlásit, že od 28. června 2008 do 29. června 2009 věnujeme zvláštní jubilejní rok apoštolu Pavlovi u příležitosti dvoutisícího výročí jeho narození, které historici kladou mezi rok 7 a 10 po Kristu.“

Účelem tohoto pavlovského roku je nejen oslavit narozeniny velkého apoštola, ale představit jej jako příklad k následování jak v oddanosti šíření evangelia, tak v úsilí o jednotu církve. Papež Benedikt zdůraznil: „Zvlášť jedné věci musí být v různých chvílích oslav dvoutisícího výročí Pavlova narození věnována výjimečná pozornost: ekumenickému rozměru. Apoštol pohanů, jenž byl zcela oddán tomu, aby přinesl dobrou zvěst všem lidem, učinil naprosto vše pro jednotu a soulad mezi všemi křesťany.“

Pavel byl natolik „pošetilý“, že se vzdal slibné kariéry. Ten, který pronásledoval následovníky tesaře Ježíše, se přidal k zástupům pronásledovaných křesťanů. Světlo, které uviděl na cestě do Damašku, toužil šířit mezi všemi národy, neboť „se nerozsvěcí lampa, aby ji postavili pod vědro, ale na svícen, a tehdy svítí všem, kdo jsou v domě“. (Mt 5, 15)

Pavel si byl vědom svého povolání: „Kristus mě totiž neposlal křtít,“ říkal „ale zvěstovat evangelium“ (1 Kor 1, 17). Papež Benedikt připomíná: „Z jeho dopisů víme, že Pavel zdaleka nebyl dobrým řečníkem; naopak, stejně jako Mojžíšovi a Jeremiášovi se mu nedostávalo řečnického umění. „Osobní přítomnost slabá a řeč ubohá“ (2 Kor 10, 10), jak o něm tvrdili jeho protivníci. Přesto strávil život jako potulný kazatel zcela zaměstnaný tím, aby byl Kristus poznán a milován. Představuje jej jako toho Jediného, jenž má být následován. „Jeden z vás říká: ‚Já jsem Pavlův‘, jiný: ‚Já jsem Apollův‘, další: ‚Já jsem Petrův‘ a další ‚Já zase Kristův.‘ Copak je Kristus rozdělen? Byl snad za vás ukřižován Pavel? Byli jste pokřtěni Pavlovým jménem?“ (1 Kor 1, 12-13). Pavel volal po jednotě zaměřené ke Kristu.

Nicméně Korintským pravil: „Řiďte se mým příkladem, tak jako já Kristovým“ (1 Kor 11, 1). O mnoho staletí později zaslechl jeden španělský kněz apoštolovo volání a kazatel Pavel jej inspiroval k tomu, že se sám zcela dal do služeb šíření Slova. Lidé o něm říkali, že vždy „mluvil s Bohem nebo o Bohu“. (Boloña, kanonizační proces, svědectví fr. Viléma z Montferratu, č. 13) Tím mužem je Dominik a my jsme jeho děti.

Jelikož Dominika, našeho otce, Pavel inspiroval, měl by inspirovat i nás. Není těžké dívat se na Dominika a vidět Pavla, nebo studovat Pavla a vidět, odkud Dominik čerpal své nápady.

O Dominikovi se říká, že „s sebou stále nosil Matoušovo evangelium a listy svatého Pavla. Četl si v nich tak často, že je znal téměř nazpaměť.“ (Boloña, kanonizační proces, svědectví bratra Jana ze Španěl, č. 29) Nedostal snad od Pavla knihu a od Petra hůl? A neřekli mu ti dva apoštolové: „Běž a kaž, neboť Pán si tě vyvolil pro tento úkol?“ (Jordán Saský, Libellus, č. 45)

Jordán píše o radě, kterou dal biskup z Osmý shromážděným prelátům, kteří měli jít kazat proti albigenským heretikům: „‚Bojujte ocelí proti oceli,‘ řekl, ‚rozdrtíte falešnou svatost pravou vírou, protože drzost těch falešných apoštolů musí být přemožena pravou pokorou.‘ Nebyl to týž způsob, jak se Pavel stal pošetilým, ... aby splaskli ti, kdo se nadýmali zásluhami svých svatých životů? ... Mezi těmi, kdo biskupa doprovázeli, byl i bratr Dominik, zakladatel Řádu kazatelů a jeho první bratr, kterého už od té chvíle nenazývali podpřevorem, ale bratrem Dominikem.“ (Jordán Saský, Libellus, č. 20-21)

Biskupova rada dozajista zapálila Dominikovu mysl a srdce, aby se „stal pošetilým“ jako Pavel a nehledal „vlastní prospěch, ale prospěch mnohých, aby byli spaseni“ (srov. 1 Kor 10, 33).

Protože je Dominik naším otcem, který obdivoval a následoval Pavla, mělo by pro nás být Pavlovo jubileum časem, kdy se nám naskýtá příležitost soustředit se na povolání, kterého se nám Dominikovým prostřednictvím dostalo od Krista, ... jenž nás volá k „pošetilosti kázání“.

fr. Constantine Mamo OP

šéfredaktor IDI

IDI 2008, přeložil Ivan František Bok

ZE SVĚTA

Návštěva magistra řádu v tureckém vikariátu

Magistr řádu v době od 30. března do 4. dubna 2008 navštívil Provinční vikariát Turecko. Fr. Carlose doprovázel fr. Cletus Nwabuzo, socius pro Afriku.

Dominikáni jsou v Istanbulu od počátku 13. století (asi od roku 1228) a v Izmiru od roku 1718 (založení uskutečnili arménští dominikáni, kteří sem přišli z Nachičevanu, jenž dnes leží v Ázerbajdžánu).

Orientální turecká misie byla dominikánské Provincii sv. Petra mučedníka (dnes Provincie sv. Dominika v Itálii) svěřena v roce 1857. Provinční vikariát Turecko byl ustanoven v roce 1981. Dnes zde působí čtyři dominikánští bratři v Izmiru a čtyři v Istanbulu.

Fr. Carlos a fr. Cletus přistáli v Izmiru 30. dubna večer. Příští den se setkali se čtyřmi bratřími, kteří tvoří zdejší komunitu: fr. Giuliem, který je v Turecku již 47 let, fr. Stefanem, převorem, fr. Giovannim a fr. Paolem. Hosté ocenili velkorysé nasazení bratří v pastoračních aktivitách a byli svědky toho, jak si jich věřící díky tomu považují.

Večer vysluhoval eucharistii místní biskup spolu s mnoha kněžimi jako koncelebranty a za účasti mnohých sester a laiků. Izmirská arcidiecéze tak projevila před magistrem řádu svůj vděk za nepochybně významné dominikánské působení v této zemi. Poté následovala večeře v bratrském duchu, při níž biskup opět magistrovi poděkoval za zdejší působení a oddanost bratří a vyjádřil naději, že se komunita rozroste co do počtu členů.

Dne 1. dubna fr. Carlos s fr. Cletem navštívili v doprovodu fr. Stefana a fr. Giovanniho Efes. Putování k domku Panny Marie (Meryem Ana) a na místa, kde sv. Jan a sv. Pavel hlásali evangelium a kde se roku 431 konal Efeský koncil, bylo opravdovým duchovním zážitkem. Magistr řádu a fr. Cletus sloužili eucharistii v domku Panny Marie, o němž tradice praví, že v něm Maria „usnula“ v Pánu. Bratři ocenili prostotu a intimitu tohoto místa. Dále navštívili pozoruhodné vykopávky dávného Efesu. Zde Pavel žil a kázal po dvě léta. Dodnes je možno navštívit ruiny baziliky nad hrobem sv. Jana Evangelisty a baziliky, v níž se konal koncil, na němž byla Maria

slavnostně prohlášena Matkou Boží. Zvláště fr. Carlose tato návštěva oslovila a opětovně nám připomínal, abychom si vážili přítomnosti našeho vikariátu v této „druhé Svaté zemi křesťanů“, jíž Turecko je.

Ještě téhož večera fr. Carlos a fr. Cletus odletěli do Istanbulu. Zdejší představený fr. Claudio a vikář fr. Lorenzo je uvítali na letišti. Dalšího rána se v soukromých rozhovorech setkali se čtyřmi bratřími zdejší komunity. Odpoledne se magistr řádu se svým sociem sešli s rozšířenou radou vikariátu (fr. Stefano a fr. Giovanni se po příletu s Izmiru připojili k fr. Claudiovi, fr. Lorenzovi, fr. Giuseppemu a fr. Albertovi). Probíraly se projekty, ale také problémy a každodenní obtíže v pastoračním působení jak mezi křesťany, tak v rámci mezináboženského dialogu, na nějž se istanbulská komunita zvláště zaměřuje. Fr. Alberto (odborník na islámskou mystiku), fr. Claudio (odborník v teologii náboženství a stálý člen CRME, smíšeného Výboru pro vztahy s islámem v Evropě Rady biskupských konferencí Evropy – CCEE – a Evropské konference protestantských a ortodoxních církví – KEK – a rovněž člen dominikánského sekretariátu pro mezináboženský dialog) a fr. Lorenzo (poradce papežské rady pro mezináboženský dialog) se v tomto, především kulturním dialogu obzvláště angažují. Fr. Carlos všechny povzbuzoval, ať neztrácejí naději a udržují či obnoví blízké vztahy s Provincii sv. Dominika v Itálii, aby si i další její bratři byli vědomi závazku, který je v současné době jejich jedinou misijní aktivitou.

I když jen letmo, fr. Carlos a fr. Cletus okusili něco z krás památek náležejících k světovému pokladu umění. Navštívili baziliku-muzeum Hagia Sofia, Modrou mešitu, Svatého Spasitele v Choře a ekumenický patriarchát ve Fanaru.

Během přátelského setkání potvrdil apoštolský vikář v Istanbulu Mons. Louis Pelâtre, že i za dané situace jsou bratři kazatelé prostřednictvím mnoha svých aktivit účinným článkem služby zdejší církve.

Dominikánští bratři v Turecku z celého srdce děkují fr. Carlosovi a fr. Cletovi za chvíle strávené v atmosféře přátelství a za ochotu nám bratrsky naslouchat a povzbudit nás.

fr. Lorenzo Piretto
vikář Provinčního vikariátu Turecko

Bratrská návštěva magistra řádu na Maltě

Magistr řádu fr. Carlos A. Azpiroz Costa OP konal od 27. dubna do 1. května bratrskou návštěvu v Provincii sv. Pia V. na Maltě. Malta je malý ostrov (316 km²) uprostřed Středozemního moře. Má asi 400 tis. obyvatel. V roce 1964 získala nezávislost na Velké Británii a v roce 1974 byla prohlášena republikou. V květnu 2005 vstoupila do Evropské unie.

Přítomnost dominikánů na Maltě sahá až do roku 1450, ale samostatná provincie zde byla ustavena až v roce 1838. Dnes tvoří maltskou provincii 60 členů (včetně tří biskupů). Provincie má na Maltě pět klášterů (působnost tří z nich zasahuje i do farní správy) a školu pro chlapce ve věku od 4 do 16 let. V roce 1961 provincie založila vikariát v Brazílii zasvěcený sv. Martinu de Porres, z nějž v roce 1998 tamější maltští bratři vytvořili novou provincii Bartoloměje de las Casas (současným provinciálem je rovněž bratr z Malty). Před jedenácti lety zahájila maltézská provincie misie v Albánii. Provincie též slouží na Angelicu v Římě (současný rektor je maltským bratrem) a v generální kurii.

Návštěva fr. Carlose nebyla kanonickou vizitací, ale i tak měl v průběhu své návštěvy možnost navštívit naše kláštery a podělit se o zkušenosti s některými bratřími. Též navštívil bratry, kteří jsou v péči domova pro seniory. Vrcholem návštěvy fr. Carlose pak byla koncelebrovaná mše pro celou maltskou dominikánskou rodinu, ve které tři dominikánští laici složili do rukou magistra řádu časné sliby. Mše se konala 30. dubna ve svátek sv. Pia V., patrona provincie, v našem kostele v hlavním městě Valettě. Sv. Pius V. byl velkým dobrodincem maltézského lidu, neboť mnoha způsoby napomáhal výstavbě nového hlavního města ostrova – Valetty.

Dne 29. dubna ve svátek sv. Kateřiny Sienské sloužil magistr řádu mši pro sestry Maltézské dominikánské kongregace, která nese jméno sv. Kateřiny. Magistr navštívil také maltského arcibiskupa Mons. Paula Cremonu, který je rovněž dominikánem.

Během této návštěvy fr. Carlose provázel jeho socius pro provincie Itálie a Malty fr. Bernardino Prella OP. Rádi bychom fr. Carlosovi a fr. Bernardinovi poděkovali za jejich bratrskou návštěvu, během níž byla upevněna pouta mezi maltskou dominikánskou rodinou a generální kurií.

Fr. Paul Gatt, provinciál

Nový projekt ve skotském Glasgowě

Dějiny dominikánů ve skotském Glasgowě jsou dlouhé a bohaté. První klášter byl založen v roce 1246 a od roku 1451 sídlila v jeho kapitulní síni právě založená Glasgowská univerzita. Bylo tedy jen splátkou dluhu, že na oslavy své 550 let trvající existence pozvala převora Allana Whitea, jenž uvedl soubor přednášek o založení univerzity. Bratři z komunity byli rovněž požádáni, aby vedli pochodňový průvod, který se ubíral z místa, kde dříve stával dominikánský klášter, do nového univerzitního areálu. Univerzita tak uctila svůj dominikánský původ. Během reformace, v roce 1560, přestal klášter existovat, ale bratři se po roce 1960 vrátili, aby započali s apoštolátem na nově založené Strathclydeské univerzitě. Další kapitola se začíná psát v roce 1980, kdy byl ve městě kanonicky založen nový klášter, jenž od roku 2005 působí na novém místě.

V roce 2005 bratři požádali glasgowského arcibiskupa a dobrého přítele řádu Maria Contiho, zda by jim mohl ve středu města laskavě poskytnout kostel a dostatečně prostorný dům, jenž by bylo případně možno rozšířit na nový klášter. Velkoryse nám nabídl krásný kostel, který projektoval přední skotský architekt Emilio Coia, spolu s malou farností. Zakládající skupinu vedl fra Gorian Marshall, kterého díky jeho službě na generálních kapitulách znají v řádu mnozí. Fra Gorian vykonával funkci převora komunity a rovněž působil na pedagogické fakultě Glasgowské univerzity, a to až do své předčasné smrti dne 14. prosince 2007. Přišlo se ním rozloučit velké množství lidí, a tak byl náš kostel sv. Kolumby plný smutečních hostů v čele s kardinálem arcibiskupem ze Saint Andrews a Edinburghu, Gorianovým přítelem ze školních let, arcibiskupem glasgowským, otcem Allanem Whitem, provinciálem, a mnoha bratřími.

K našemu působení v novém domě se přidala ještě komunita mnišek z Kongregace sv. Kateřiny Sienské z Newcastle v Jižní Africe, které jsou ve Velké Británii spíše známy jako sestry z Bushey, podle jejich mateřince v severním Londýně. Čtyři sestry se usídlily ve farnosti sv. Karla, která sousedí s naší farností sv. Kolumby. Jelikož ve farnosti sv. Karla zatím není stálý kněz, má jedna ze sester na starosti i pastoraci, se kterou též vypomáhá ve farnosti sv. Kolumby, zatímco další sestry působí v oblasti náboženského vzdělávání a v apoštolátu na univerzitě. U sv. Karla si sestry zřídily též noviciát. Bratři se vedle farní služby věnují rovněž široké škále činností: působí jako kaplani na Strathclydeské univerzitě a ve věznici pro mladistvé

delikventy a přednášejí v diecézním semináři a na filosofické fakultě Glasgowské univerzity. Jeden z bratří se ujal též obtížné služby rozptýlené katolické komunity na Skotské vysočině.

V tom všem nás podporují horliví a velmi oddaní laici, kteří naši farnost velmi oživují a pomáhají bratřím i mniškám v jejich apoštolátu ve městě i okolí. Sv. Kolumba je též pověstná svými kvalitními hudebními produkcemi. Lidé nadšeně zpívají a hrají na hudební nástroje a farní sbor vede světoznámý skladatel James McMillan, jenž skládá i hudbu zvláště pro tuto farnost.

Lidé z Glasgow přijali mezi sebe naše sestry a bratry opravdu srdečně a tak doufáme, že společné dílo, které se zde díky spolupráci jednotlivých větví dominikánské rodiny tak slibně rozvíjí, ponese i v budoucnu hojné ovoce.

Fr. Allan White OP

IDI 2008, přeložil Ivan František Bok

24 TOMISTICKÝCH TEZÍ

16. Tataž rozumová duše je spojená s tělem takovým způsobem, že je jeho jedinou substanciální formou. Jejím prostřednictvím je člověk člověkem, živočichem, živou bytostí, tělesem, substancí i jsoucнем. Duše tedy uděluje člověku všechny bytostné stupně dokonalosti. Navíc duše sděluje tělu akt bytí, kterým sama existuje.

Možná si vzpomenete na naše přední „cimrmanology“, kteří v jednom svém slavném semináři vysvětlovali, že stárnutí se pozná neschopností udržet myšlenku a neschopností myšlenku opustit. Zdá se (a dalších pět tezí toto zdání ještě prohloubí), že neschopnost opustit téma lidské duše by mohla sloužit jako učebnicový důkaz stárnutí celého systému novotomismu. Na druhé straně je možné v tom vidět i něco pozitivního, totiž eminentní zájem věnovaný člověku a v té době (připomeňme, že teze byly publikovány v roce 1914) i nově se rozvíjející empirické psychologii.

Tomismus je však příliš dobrou filosofií na to, aby psychologii, tj. výklad fenoménů jako je poznání, vůle, emoce apod. rozvíjel bez solidního filosofického založení. Proto se nejprve věnuje tématu duše a poté, co ji identifikoval s aristotelskou substanciální formou, zbývá prozkoumat, zda je tato forma pouze jediná, nebo zda je v člověku forem více.

Pro současného člověka, který má základní orientaci v tomistické filosofii, taková otázka překvapující. Forma je přece pro každou věc pouze jedna jediná a duše jakožto forma musí být tedy také jediná. Celá debata o množství forem však v období vrcholného středověku představovala obrovský spor a je velkou zásluhou tomismu, že dokázal tento boj vybojovat ve prospěch rozumově obhajitelné a filosoficky konzistentní teorie jedinství formy.

Tomáš přišel se svou filosofií, která se v mnohém inspirovala Aristotelem, ale byla natolik nová, že ji nejde označit za pouhý aristotelismus, v době, které stále vládlo augustinovské myšlení se sklonem k dualismu. Koncepce člověka s jedinou duší, která zahrnuje jako duchovnost a nesmrtelnost, tak i živočišné potřeby a tělesnost, byla pro řadu myslitelů nepřijatelná. Proto i ti, kteří aristotelskou myšlenku duše jako formy přijali, často rozlišovali v člověku forem několik, a to přinejmenším dvě: duchovní duši a formu tělesnosti. Tomáš tuto dualitu odmítá, za což si on i jeho následovníci ve své době tu a tam vysloužili i označení heretiků. Všimněme si dvou problémů:

Prvním je ztotožnění principu duchovního života s principem tělesného a smyslového života. Tomáš zde upozorňuje, že takové ztotožnění je nutné, a že nijak neumenšuje důstojnost lidské duše. Každá věc, každé „toto něco“, jak říká Tomáš, musí mít jen jednu substanciální formu, protože ta ho dělá „něčím“. Nemůže ho dělat jedna substanciální forma „tímto“ a zároveň druhá substanciální forma „oním“. Je ale zcela normální, aby mělo něco jednu substanciální formu a mnoho jiných akcidentálních forem (neboli vlastností). Kdyby byla tělesná forma (ať už jí říkáme smyslová nebo forma tělesnosti) substanciální formou těla, byla by druhá forma, tj. rozumová neboli duchovní duše nutně akcidentální formou. Kdyby totiž byla substanciální formou, musela by „vyměnit“ formu tělesnou. Rozumová duše ale nemůže být jen akcidentem, protože by to znamenalo, že tělo není člověkem. Do druhu „člověk“ (a vůbec do jakéhokoli druhu) totiž věc zařazuje substanciální forma. Pokud tedy nechceme tvrdit, že je člověk jakýsi „kočkopes“ se dvěma substanciálními formami nebo že je jeho duchovost či rozumovost pouhým akcidentem, musíme přijmout tezi o jediné formě, kterou je rozumová duše.

Co ale při smrti člověka? Tady Tomáš upozorňuje, že člověk ve své úplnosti zahrnuje i tělesnost, a že pouhá nematerialita pro něj není čistým ziskem. Jak bylo již osvětleno v tezi předchozí, mezistav mezi smrtí a vzkříšením je stav křehkosti, kdy Bůh doplňuje to, co v tělesné oblasti chybí. Je to

pro spravedlivé jistě stav blažený, ale nikoli stav žádoucího konečného spočinutí. Úplný člověk je tělesný člověk, byť je naše současná tělesnost narušená a na tu pravou oslavenou teprve čekáme. Spojení duchové duše s tělesností tedy člověka nemůže nijak znečit.

Druhý problém je teologický a je velice zajímavý. Je to otázka po statusu Kristova lidského těla mezi smrtí a vzkříšením. Pokud má člověk pouze jednu duši, platilo v Ježíšově případě to, že tato duše sestoupila s Osobou Božího Syna mezi zemřelé. Tělo zůstalo v hrobě. Ale jaké tělo? Už to přece nebylo v pravém smyslu tělo, ale jako u každého jiného člověka to byl pouze shluk rozkládajících se tkání. Něčemu takovému ale nelze vzdát úctu, není to tělo Krista Pána v pravém slova smyslu (*per se*), ale pouze tělo podle vzhledu (*per accidens*). Kdybychom uznali formu tělesnosti, která přetrvala, problém bychom si odpustili. Tomáš tuto otázku řeší ve 3. dílu Teologické sumy. Protože se nejedná přesně vzato o filosofickou otázku, poznamenejme pouze stručně, že narozdíl od mrtvých těl běžných lidí mělo Kristovo mrtvé tělo jistý vztah s přetrvávajícím subjektem, tedy s Osobou Krista. Proto se nerozložilo a proto přetrvalo. Proto zůstalo v jistém smyslu totéž. Tomáš uznává, že nezůstalo totéž s ohledem na život a jiné projevy, které smrtí ztratilo, ale zůstalo totéž s ohledem na subjekt, k němuž náleželo.

Poslední věta teze mluví ještě o aktu bytí, který člověk má samozřejmě také jeden. Vnímavější čtenář, který si něco odnesl z předcházejících tezí, si již může domyslet důvody. Akt bytí, tedy to, čím něco existuje, je u jednoho každého člověka zcela logicky jeden. A duše jakožto vyšší princip v člověku sděluje toto bytí nižšímu principu, tj. tělu. Dohromady pak spoluutváří jednoho jediného člověka.

V příští tezi stále cimrmanovsky neopustíme myšlenku a budeme se i nadále věnovat lidské duši. Tentokrát už ne z hlediska toho, co je, ale spíše z hlediska toho, jak se projevuje.

Tomáš Machula

(Příště: 17. teze: „Jak organické, tak neorganické schopnosti přirozeně vycházejí z lidské duše. Organické schopnosti, k nimž patří smysly, mají jako svůj subjekt složeninu duše a těla, neorganické pouze duši. Rozum je totiž schopnost vnitřně nezávislá na tělesných orgánech.“)

PROVINCIAL DOMINIKÁNŮ

P. Benedikt Mohelník OP
Husova 234/8, 110 00 Praha 1
☎/fax/zázn: 224 219 685
✉ provincial@op.cz

MNIŠKY KAZATELSKÉHO ŘÁDU

S. M. Anežka Suchánková OP
Dolní Česká 1, 669 02 Znojmo
☎ 515 221 161
✉ mnisky@op.cz

S. M. Kateřina Foltová OP
Lysolajské údolí 106/21
165 00 Praha 6, ☎ 220 923 159
✉ monialesop@volny.cz

ROZJÍMAVÉ SESTRY SV. DOMINIKA

S. M. Terezie Eisnerová OP
Nám. bří Jandusů 21
104 00 Praha 10-Uhřetěves
☎ 267 712 611, 267 712 614
✉ sestryop@volny.cz

ČESKÁ KONGREGACE SESTER DOMINIKÁNEK

S. M. Miriam Hřebačková OP
Veveří 27, 602 00 Brno
☎ 541 214 846
www.dominikanky.cz
✉ dominikanky.bm@volny.cz

Konvent sester dominikánek Katolický domov studujících

Černá 14, 110 00 Praha 1
vrátnice KDS: ☎ 224 934 496
ředitelna: ☎ 224 934 856
konvent sester: ☎ 224 934 655
✉ cernaop@volny.cz
✉ kdsop@tiscali.cz

DÍLO BLAŽENÉ ZDISLAVY

s. Marie Terezie Legnerová
Charitní domov
592 54 Moravec

SDRUŽENÍ KNĚŽÍ A JÁHNŮ SV. DOMINIKA

P. Antonín Damián Nohejl
Popelnicová 52
312 06 Plzeň
mob.: 602 327 842
✉ semperfides@seznam.cz

LAICKÁ SDRUŽENÍ

SV. DOMINIKA
Dagmar Ester Kopecká
Na Zlíchově 221/8, 152 00
Praha 5; ☎/fax: 251 554 669
✉ ester@op.cz

KAZATELSKÉ STŘEDISKO

P. Pavel Mayer OP
☎: 585 230 764, ☎ 602 858 800
✉ pavel@op.cz

DOMINIKÁNSKÁ KNIHOVNA

Husova 8, Praha 1
tel. 224 235 731
✉ knihovna.praha@op.cz

Nakladatelství KRYSTAL OP

Husova 8, 110 00 Praha 1
☎ 224 237 750
web: krystal.op.cz
✉ krystalop@volny.cz

STUDIO VERITAS

Husova 8, 110 00 Praha 1
✉ veritas@op.cz

SALVE. Revue pro teologii a duchovní život

Velké nám. 35, 500 01 Hradec
Králové; ☎ 495 063 625
web: salve.op.cz
✉ dominika@diecezechk.cz

Společnost Tomáše Akvinského (S.I.T.A.)

P. Štěpán Filip OP
web: agora.metaphysica-
skaut.org/sita
✉ SITA-cz@quick.cz

VEČERNÍ EVANGELIZAČNÍ ŠKOLA

P. Jan Rajlich OP
web: misie.op.cz
✉ jan@op.cz

HNUTÍ PRO ŽIVOT ČR

Radim Ucháč, Hlubočepská
85/64, 152 00 Praha 5
web: www.prolife.cz
✉ info@prolife.cz

HNUTÍ SVĚTLO-ŽIVOT (OÁZY)

P. Jan Rajlich OP
web: oaza.op.cz

SERVO o.p.s.

Daisy Zdislava Waldsteinová
Sněmovní 11, 118 00 Praha 1
☎ 602 367 505

Mons. DOMINIK DUKA OP

Biskupství královéhradecké
Velké nám. 35
500 01 Hradec Králové
☎ 495 063 625 (sekretariát)
fax: 495 512 850
✉ duka@diecezechk.cz

RES CLARITATIS

zpravodajství
Michaela Freiová
redakce@claritatis.cz

DOMINIKÁNI NA INTERNETU

www.op.org – centrální stránka dominikánů ve světě

www.op.cz – hlavní stránka dominikánů v ČR

dominikanky.cz – Kongregace sester dominikánek

rozjímavesestry.op.cz – Rozjímavé sestry sv. Dominika

laici.op.cz – Sdružení laiků sv. Dominika

kds.op.cz – Katolický domov studujících, Praha

krystal.op.cz – Nakladatelství Krystal OP s.r.o.

oliva.op.cz – knihkupectví Oliva v klášteře sv. Jiljí

jilji.op.cz – Klášter dominikánů Praha

plzen.op.cz – Klášter dominikánů Plzeň

olomouc.op.cz – Klášter dominikánů Olomouc

salve.op.cz – Salve. Revue pro teologii a duchovní život

dominik.cz (spravují fr. Jan Rajlich OP a Anežka Dominika Churaňová)

informace: ✉ jachym@op.cz

Dominikánský breviář online
http://breviar-op.cz